

tele|estel

Director:

ANDREU-AVELL ARTÍS I TOMAS

Editor: Diario Tele/eXpres, S. A.

Redacció, Administració i Publicitat:

Aragó, 390 - BARCELONA-13

Apartat de Correus 1.525

TELEX: 65784

Telèfons:

225 05 26 — 225 40 65 — 225 44 87

Tallers:

«Publicaciones Reunidas, S. A.»

Aragó, 390 - Barcelona-13.

Dipòsit legal: B. 23313/66

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ:

Espanya, Andorra, Portugal, Filipines, Marroc i Amèrica (excepte

Estats Units i Puerto Rico):

Semestre: 390 ptes. Any: 780 ptes.

Altres països:

Semestre: 455 ptes. Any: 905 ptes.

Números endarrerits: 2 ptes. de

recàrrec

Pagament anticipat per gir postal, xec, o transferència

En els preus de subscripció hi van inclosos els números

extraordinaris

Les subscripcions començaran amb el primer número del mes

següent al de la sollicitud

SUMARI

Pàg. 5	EL NADAL VIST PELS ESCULTORS ROMANICS, per Rosa Almuzara
Pàg. 7	EL NADAL POLONÈS DE MARISSA WINOWSKA, per A. Duran i Sanpere
Pàg. 13	LA FRONTERA EDITORIAL, per Frederic Roda
Pàg. 16	UN NADAL EN EL RIU MAGDALENA, per Miquel Joseph Mayol
Pàg. 20	MOSSÈN HIGINI, per Oriol Martorell
Pàg. 21	UN MULTIFACÈTIC VENTALL DE NADALS, per Joaquim Casas
Pàg. 27	EL DESORDRE TÉ VINT ANYS, per Sempronio
Pàg. 28	EL DESPLEGAMENT DE LA SEU D'URGELL, per Esteve Albert
Pàgs. 30 i 31	ELS PREMIS DE LA NIT DE SANTA LLÚCIA, pel Dr. Joulla
Pàgs. 34 i 35	D'UN MANIFEST FUTURISTA A SALVAT-PASSEIT I FARRAN I MAYORAL, per Xavier Benguerel
Pàg. 45	SOBRE L'ART PESSEBRÍSTIC, QUE NO VOL DIR PESSEBRE ARTÍSTIC, per E. Jardí

I les informacions habituals de la revista.

PAS A DESNIVELL

estàtues de sal

VIVIM en una època de retratar-ho tot, la imatge de fets i de persones salta a cada moment davant els nostres ulls. Les personalitats dels rams diversos gaudeixen d'una precària intimitat. La mania de la fixació gràfica ens fa crear curiosos fantasmes, i com que les conspiracions de sobretaula són agradables, sobretot si el local té aire condicionat, ens hem concedit el gust d'unes prudentes actituds «contestatàries», que havien de comptar amb cara retratable i no exposar-nos a gaires contratemps. Hi ha mals que no volen soroll, els enemics de debò són massa perillosos.

proletariat autòcton—, i les protestes són candoroses, es distingien

El nostre és un país de classe mitjana —ens hem quedat sense xen per un anacronisme de mena angèlica. L'adversari (el de la fotografia inventada a corre-cuita) és el burgès, una mica a la manera del senyor Esteve, amb panxa prominent, anells, cigar i tirant a limfàtic. En general, la cançó de protesta, el teatre de cabaret i d'assaig, una part de la poesia i de la literatura pretesament d'avançada, s'han nodrit de peces de museu, de tòpics que ja tenen prop d'un segle i una migradíssima vigència actual. Hem extret inspiració dels temps en els quals la burgesia comptava amb uns rostres concrets, el burgès era un senyor de fesomia coneguda i amb la inclinació de fer-se retratar en una part ben visible dels seus productes, «que calia refusar com a falsos si no ostentaven el retrat i la firma del fabricant». Les autèntiques fulles Gillette, el vi de J. Seguin, l'aigua de fades de Sara Fèlix, la bomba rotativa dels germans Moret, etcètera. Més que no pas bancs, hi havia banquers, amb una figura de contorns familiars. «La vida del burgès: menjar, beure i no fer res.»

per PERE CALDERS

Els nostres trets —inofensius taps de suro disparats amb escopetes d'aire comprimit— apunten contra uns petits ninots de parada de fira; en cas d'encert, tot al més que podem aspirar és a rebre com a premi un sant de guix. No ens hem adonat que en aquesta era fotogràfica, precisament quan ho reatrem tot, el nou capitalisme no presenta una corporeïtat que pugui captar l'objectiu. No es pot retratar la General Motors tal com es retratava Henry Ford, els volums reflecteixen la llum d'una altra manera. Si triem un gran antagonista i el volem atacar a cops de literatura o de cançons, el perfil del senyor Esteve ens quedarà pobre, no ens servirà ni per a donar forma als oficinistes de confiança moderns. Això aquí, entre nosaltres. A fora, en els països diguem-ne més tecnificats, els accessoris que fem servir per a la sàtira antiburguesa —un món obtús, la torreta amb jardí, les bones digestions i els ideals reduïts a escala domèstica—, constitueixen un problema que va afectant, amb onades successives, els estaments de la mà d'obra especialitzada. Amb aquestes armes no inquietarem ningú, si no és a nosaltres mateixos. És com allò de sotragar els Estats Units fent broma amb la Coca-Cola.

Caldrà confessar que les nostres incursions en el camp de la literatura compromesa s'han assemblet a donar un tomb pel barri per a estirar les cames, sense allunyar-nos massa de la farmàcia de guàrdia. En moltes obres, el toc social protestatari ha estat un toc obligat de cornetí. Potser no podiem fer gaires coses més, però aleshores és una llàstima que les hàgim fetes mansament, sota el dictat de les consignes. Mentre la societat de consum no tingui altres enemics que aquest infantilisme revolucionari, continuarà posant-nos son a les orelles.